21/05/2020

Η ανεκτίμητη προσφορά του Μ. Κωνσταντίνου στην ανθρωπότητα

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας

Την Πέμπτη, 21 Μαΐου, ημέρα που η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη των Ισαποστόλων Αγίου Κωνσταντίνου και της μητέρας του, Αγίας Ελένης, ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κ.κ. Μακάριος ιερούργησε στον φερώνυμο εορτάζοντα Ιερό Ναό, στο προάστιο Newtown του Σύδνεϋ. Η Θεία Λειτουργία τελέστηκε ενώπιον περιορισμένου αριθμού πιστών, συμφώνως με τους κανόνες αποτροπής της εξάπλωσης της πανδημίας του κορωνοϊού.

Απευθυνόμενος στο εκκλησίασμα, ο Σεβασμιώτατος κ.κ. Μακάριος καταρχάς εξέφρασε τη λύπη του για το γεγονός ότι, εξαιτίας των ιδιαίτερων συνθηκών της πανδημίας, δεν ήταν εφικτό η ενορία να γιορτάσει όπως τα προηγούμενα χρόνια και όπως θα επιθυμούσαν ο κλήρος και οι πιστοί. Επισήμανε, ωστόσο, ότι το σημαντικότερο είναι να τελείται η Θεία Λειτουργία στις μνήμες των Αγίων, υπενθυμίζοντας ότι καθ' όλο το προηγούμενο διάστημα τελούνταν κανονικά οι Θείες Λειτουργίες και όλες οι Ιερές Ακολουθίες στις εκκλησίες της Αυστραλίας.

Ακολούθως, ο Αρχιεπίσκοπος, **σημειώνοντας εξαρχής ότι θα χρειάζονταν όχι ώρες, αλλά ημέρες, για να περιγράψει κανείς τους βίους και τα έργα των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, επικέντρωσε κυρίως στην ανεκτίμητη,**

όπως τη χαρακτήρισε, προσφορά του Μεγάλου Κωνσταντίνου στην ανθρωπότητα. Υπογραμμίζοντας ότι δεν αποτελεί υπερβολή η παραπάνω διαπίστωση, παρέθεσε ορισμένες τομές, ορισμένες «μοναδικότητες», όπως τις χαρακτήρισε, τις οποίες είχε θεσπίσει ο Μέγας Κωνσταντίνος και διατηρούνται μέχρι και σήμερα.

Κατά πρώτον, υπενθύμισε πως εκείνος πρώτος θέσπισε νομοθετικά την αργία της Κυριακής. Είναι μια τομή, που κράτησε για δεκαεπτά αιώνες, όπως παρατήρησε ο Σεβασμιώτατος, επισημαίνοντας ότι τη φιλοσοφία του Μεγάλου Κωνσταντίνου υιοθέτησαν και οι διάδοχοί του αυτοκράτορες του Βυζαντίου, καθώς και οι ηγεσίες στην Ευρώπη, την Αμερική, την Αυστραλία και σε όλο σχεδόν τον κόσμο. **«Αποφάσισαν ότι η Κυριακή θα είναι ημέρα κατά την οποία θα υπάρχει αργία. Οι άνθρωποι θα αργούν, όχι για να κάνουν την αμαρτία, αλλά για να λατρεύουν τον Θεό. Αυτό, λοιπόν, ξεκίνησε από τον Μέγα Κωνσταντίνο»,** τόνισε ο Αρχιεπίσκοπος.

Κατά δεύτερον, ο Μέγας Κωνσταντίνος διακρίνεται ως πρωτοπόρος στην εφαρμογή πολιτικών στήριξης του θεσμού της οικογένειας. Το επίδομα πολυτέκνων ή άλλες μορφές βοήθειας προς τις μητέρες, που στα σύγχρονα κράτη αποτελούν συνήθεις πρακτικές, έτυχαν εφαρμογής για πρώτη φορά στα χρόνια του Μεγάλου Κωνσταντίνου, όπως εξήγησε ο Σεβασμιώτατος. Η τομή αυτή απαντούσε σε δύο μεγάλες «πληγές», που αντιμετώπιζε τότε η Αυτοκρατορία του Βυζαντίου. Η μία πληγή συνίστατο στο γεγονός ότι, επειδή οι γονείς ήταν φτωχοί και δεν μπορούσαν να θρέψουν τα παιδιά τους, πολλές φορές αναγκάζονταν να τα πουλήσουν. Η άλλη πληγή ήταν οι εκτρώσεις. Με την πρωτοπόρα πολιτική του, ο Μέγας Κωνσταντίνος κατάφερε να παράσχει τα απαραίτητα εφόδια στις οικογένειες, ώστε να καταφέρουν να κάνουν παιδιά και να τα μεγαλώσουν.

Ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Μακάριος δε θα μπορούσε να μην αναφερθεί στο γνωστό σε όλους μας Διάταγμα των Μεδιολάνων, με το οποίο σταμάτησαν οι διωγμοί κατά των Χριστιανών. Ο Σεβασμιώτατος έκανε λόγο για «ευωδία ελευθερίας» και «ευωδία πνευματικής ανέσεως» και σημείωσε χαρακτηριστικά: «Ανέπνευσε ο κόσμος. Ανέπνευσε η ανθρωπότητα». Εξήγησε δε πως το Διάταγμα των Μεδιολάνων προέβλεπε ότι κάθε άνθρωπος είναι ελεύθερος να πιστέψει και να λατρέψει τον Θεό που θέλει, με τον τρόπο τον οποίο θέλει, αρκεί να μη βλάπτει τον πλησίον του – κάτι που δεν είναι αυτονόητο ούτε στις μέρες μας. «Ήταν το πρώτο διάταγμα για την ελευθερία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων», διέκρινε και επισήμανε: «Από τότε η ανθρωπότητα και οι κυβερνήσεις μιλούν συνέχεια για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αλλά αυτό που έκανε ο Μέγας Κωνσταντίνος δεν κατάφερε να το κάνει καμία κυβέρνηση και κανένας πρωθυπουργός».

Φυσικά, μιλώντας κανείς για τη ζωή και το έργο του Μεγάλου Κωνσταντίνου, δε θα μπορούσε παρά να ταξιδέψει νοερά στη Βασιλεύουσα, την πόλη των πόλεων, που εκείνος ίδρυσε. «Ο Μέγας Κωνσταντίνος είχε τον οραματισμό και, αν θέλετε, εκείνη την ώρα δεν ενεργούσε αφ’ εαυτού του, αλλά καθοδηγούμενος από τη χάρη του Θεού και του Αγίου Πνεύματος», σημείωσε χαρακτηριστικά ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Μακάριος. Περιέγραψε δε τον ιστορικό ρόλο που διαδραμάτισε η Πόλη και το Οικουμενικό Πατριαρχείο για την Ορθόδοξη Εκκλησία, παρομοιάζοντάς τα με την καρδιά που τροφοδοτεί με αίμα το υπόλοιπο σώμα. «Το Πατριαρχείο και ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως είναι η καρδιά που δίνει το αίμα και στέλνει τη δύναμη σε

όλον τον κόσμο», υπογράμμισε, μεταξύ άλλων, προσθέτοντας ότι «η καρδιά της Ορθοδοξίας, λοιπόν, είναι στην Κωνσταντινούπολη».

Επιπλέον, ο Σεβασμιώτατος υπενθύμισε πως **ο Μέγας Κωνσταντίνος δεν ίδρυσε απλώς μία πόλη, αλλά, όπως διέκρινε,** «την έφτιαξε και χριστοπρεπώς». Εξήγησε ότι κάθε σκεπή, σε όλα τα δημόσια κτίρια, κοσμούταν με έναν σταυρό, επισημαίνοντας χαρακτηριστικά ότι «αν ζούσαμε την εποχή εκείνη, θα πιστεύαμε οτι κάθε γωνιά ήταν γεμάτη από εκκλησίες».

Καταληκτικά, ο Αρχιεπίσκοπος **αναφέρθηκε στην απόφαση του Μεγάλου Κωνσταντίνου να καταργήσει τη λατρεία του αυτοκράτορα ως επί γης Θεού,** καθώς και στο γεγονός της βάπτισής του. Για το πρώτο, ο Σεβασμιώτατος διέκρινε ότι πρόκειται για μια απόφαση που προϋποθέτει κάποιος να είναι πραγματικά πνευματικός και πιστός. **«Και το λέω αυτό», επισήμανε, «διότι όλοι εμείς που δεν έχουμε την εξουσία του αυτοκράτορα, θέλουμε να μας τιμούν, θέλουμε μέσα στην οικογένεια να γίνεται το δικό μας, θέλουμε να επιβάλλουμε στους άλλους αυτό που πιστεύουμε. Κι αν κάποιος μας ελέγξει ή μας πει έναν λόγο αρνητικό, αμέσως μας πιάνει κατάθλιψη**. Κι αυτό διότι έχουμε μάθει και πιστεύουμε ότι κάτι είμαστε. Και θέλουμε οι άλλοι να μας αποδίδουν την τιμή. Έρχεται, λοιπόν, ο αυτοκράτορας, ο Μεγάλος Κωνσταντίνος, να μας δώσει σήμερα ένα μεγάλο μήνυμα, να μας πει ότι αυτός πρώτος απηλλάγη, κατήργησε τις τιμές που απευθύνονταν προς το πρόσωπό του».

Παρόμοιο μήνυμα απορρέει και από το γεγονός της βάπτισης του Μεγάλου Κωνσταντίνου, **όπου ενώπιον του λαού του έβγαλε τον αυτοκρατορικό χιτώνα και ζήτησε συγνώμη, για να λάβει την ευλογία** και να γίνει επίσημα μέλος της Ορθόδοξης Εκκλησίας. «Αυτό μας ακούγεται εύκολο, αλλά δεν είναι εύκολο για κάποιον που έχει εξουσία, να ξεπεράσει τον εαυτό του», παρατήρησε ο Σεβασμιώτατος.

Προτού ολοκληρώσει την ομιλία του, Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Μακάριος αναφέρθηκε με θερμά λόγια στον ιερατικώς προϊστάμενο του Ιερού Ναού των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, πατέρα Νεκτάριο Ζορμπαλά, ευχαριστώντας τον για το πραγματικά μοναδικό έργο που επιτελεί. «Παρακαλώ τον Θεό να του δίνει δύναμη και υγεία», σημείωσε μεταξύ άλλων, «και να είναι εδώ για πολλά χρόνια, να έχουμε αυτήν την ευλογία της παρουσίας του, αλλά και της προσφοράς του, που είναι μια προσφορά απολύτως μοναδική».